

TEXTUS: Zsolt. 51.
LEKCIÓ: II.Sám. 11.

A bűnbánó imádság

"Az imádkozás a legelső feladatod, keresztyén ember, mivel enélkül egyéb feladataidban méltóképpen el nem járhatsz. Azért nincsen egyetlen keresztyén feladat sem, amelyre több ok serkentene és kötelezne, mint az imádkozás".

Ezekkel a sorokkal kezdi Szikszai György az 1786-ban született "Keresztyéni tanítások és imádságok" c. munkáját. A mai napon a Zsoltárok könyve - Izrael és a keresztyén egyház imádságkönyve - egy megrendítő körülmények között született imádságát olvastuk. Annak az embernek az imádságát, aki tudja: súlyosan vétkezett Ura ellen.

A lekióban hallottuk, hogy Dávid király hogyan kívánja meg Betsabét, és viteti magához a palotába. A házasságtörést tetézi azzal, hogy amikor a harcban lévő Uriást nem bírja rávenni arra, hogy feleségével, Betsabéval háljon, hadseregparancsnokával, Joábbal megöleti őt. Azt gondolja, hogy így elejét veheti annak, hogy fény derüljön vétkére. Dávid, az Isten szíve szerint való király itt éppen Istennel nem számol. Ekkor Isten elküldi hozzá Nátán prófétát, akinek történetét a gazdag és a szegény emberről Dávid végighallgatja. (2Sám. 12.1kk)

A gazdagnak igen sok juha és marhája volt, a szegénynek nem volt egyebe, csak egy báránykája, amit saját poharából itatott, saját ételéből táplált. Egy alkalommal – folytatta Nátán a történetet – egy vendég érkezett a gazdag emberhez, aki sajnált a maga juhai közül hozatni és vacsorát készíteni vendégének, ezért elvette a szegény ember bárányát, és azt készítette el. Amikor Nátán a történetben eddig jutott, Dávid nagy haragra gerjedt, és így kiáltott: Az élő Úrra mondom, hogy halál fia az, aki ezt tette! Nátán pedig így felelt: Te vagy az az ember! Ebből született Dávid bűnbánó imádsága, az 51. zsoltár.

Mindjárt el kell hogy hangozzék a kérdés: Vajon tanulhatunk-e ettől az embertől imádkozni? Házasságtörő és gyilkos. Mi közöm nekem mindehhez? Hol vagyok én ettől? – gondolják sokan. De az igazi bűnbánat, a töredelmes/megtört szív ott kezdődik, ahol az ember azt mondja, Uram vétkeztem. Ezen a helyen pedig nincs számítás, összehasonlítás, méricskélés, kis bűn és nagy bűn. Csak a szent Isten és a bűnös ember. Dávid imádsága mindannyoiunk számára érvényes model. Lássuk, hogy miben segít ez annak, aki Dávidhoz hasonlóan szembe kell nézzen saját nyomorúságával.

I. A bűnbánó imádság egyenes és egyértelmű beszéd Istenhez

Nátán prófétán keresztül Istennel szembesülve Dávid minden magyarázkodás nélkül kimondja: „Vétkeztem az Úr ellen.” Egyértelműen, egyenesen elismeri a bűnt.

Nem keresi az enyhítő körülményeket: Betsabé szemérmetlenül mutogatta magát. ... Nem tehetek róla, én is férfi vagyok. ... Annyira rossz passzban voltam éppen, szomorú és magányos. ... Egyszer mindenkivel megtörténhet. ... Talán Uriás úgymint meghalt volna. ... Dávid nem próbálja menteni magát, mint olyan sokan közülünk is. Hány és hány ürügyet, milyen rafinált magyarázatot tud az ember kiötleni, csak hogy mentse magát. Ha az enyhítő körülményeket próbálsz csokorba gyűjteni, tudhatod, hogy tévúton jársz. Tévelyegsz, mert ebben az esetben nyilvánvalóan nem akarsz szembesülni a bűnnel. Minél több enyhítő körülményt vonultatsz fel a magad mentségére, annál kevésbé bízol Istennel, tekintesz igazságára és kegyelmére. Ahol ez történik, ott nem beszélhetünk bűnbánatról, csak torz félelelmről, ott nincs helye Isten igazságának, csak az ember szánszalmas öngazolásának.

Dávidot a bűnnek nem társadalmi és politikai következményei sarkallják bűnbánatra. Mit is jelent ez? Nyilvánvaló, hogy bizonyos vétkek bizonyos korokban (mindez gyakran változik), ha kitudódnak, mások megvetését idézik elő. A király esetében ennek súlyos politikai

következményei lehetnek, mint ahogy lettek is (Joáb később visszaélt ezzel). Dávidot azonban elsődlegesen nem ez érdekli. Nem hiszem, hogy bűnbánatát az befolyásolta, hányan tudnak az ügyéről. Nem tesz drámai nyilatkozatokat ország-világ előtt. Mégcsak bocsánatkérésekről sem olvasunk. Nem társadalmi helyzetének megtartása vagy helyreállítása a cél. Mindezek helyett imádkozik. Isten elé borul. Egyetlen dolog vezette Dávidot: a lelki következmények. Elszakadt Istentől, és vágyott az Istennel való kapcsolat helyreállítására. Ezért mondja a megdöbbenő szót: „Egyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz.” Ezzel nem azt mondja, hogy Betsabé és Úriás ellen nem vétkezett, hanem azt a bibliai igazságot fogalmazza meg, hogy a gyengék és elnyomottak elleni erőszak mindig az őket pártfogoló Isten elleni lázadás. Ezzel pedig nem kevesebb, hanem súlyosabb lesz a bűne. Ezért beszél Istennel egyenesen és egyértelműen, ahelyett, hogy máshol próbálná dolgait rendezni.

Vajon mi is így látjuk-e a bűnt? Nem az számít-e igazán, hogy kik tudnak vétkünkről, és hogyan ítéli meg azt a társadalom? Nem csak akkor kezdünk pánikba esni, ha valami, úgy tűnik, visszavonhatatlanul kiderül? Ismerjük-e magunkat, látjuk-e, hogy milyen az ember? Ha lehet, kikerüli azt, hogy egyenesen, egyértelműen azt mondja Istennek: Ellened vétkeztem Uram.

II. A bűnbánó imádság a dolgok mélyére hatol

Dávid nemcsak annyit mond, hogy vétkeztem Uram. Imájában mind az emberi, mind az isteni természet mélységeit tárja fel.

Megvallja, hogy nemcsak vétkezett, hanem lénye is romlott. „Lásd én bűnben születtem, anyám vétekben fogant engem.”(v.7) Senki ne gondolja, hogy ezzel Dávid védekezik, azaz szülei számlájára írja bűnét. Egészen mást tesz. Miután minden kifogást mellőzve elismerte, hogy vétkezett, még tovább megy, és megvallja, hogy a természete is bűnös. Nem csak arról van szó, hogy mit csinált, hanem arról, hogy milyen ill. kicsoda ő. Nemcsak azért van szüksége Istenre, mert véletlen hibázott, hanem azért mert menthetetlenül magában hordozza a következő vétkeket. Dávidnak Isten nem egy kéznél levő eszköz, hogy rendberakja, amit ő elrontott, hanem az, akire állandóan szüksége van, mert szíve mélyéből tör fel a bűn. Aki Isten világosságában elkezdte megismerni önmagát, tudja miről beszélek. Aki Jézus Krisztus keresztségében felismerte saját büntetését, nem tiltakozik ez ellen. Tudja, hogy az első ember vétke senkit sem hagyott érintetlenül. „Ahogyan tehát egy ember által jött a bűn a világba, és a bűn által a halál, úgy minden emberre áterjedt a halál azáltal, hogy mindenki vétkezett.” – fogalmazza meg ugyanezt Pál apostol (Róm.5.12).

Aki az ember lényét tekintve a végsőig megy, az Isten személyére nézve sem maradhat felszínes. Dávid tudja, a bocsánat és a megújult, helyreállított kapcsolat lehetősége nem öbenne (esetleges magyarázkodásában, szép, szívig hatoló imádságában), hanem egyedül Istenben, Isten személyében, természetében, tulajdonságaiban rejlik. Ahol az ember úgy áll előttünk, mint alapvetően megromlott lény, ott nem segít valamiféle „jóistenke”, aki mindig úgy tesz, ahogy mi gondoljuk. Dávid két tulajdonságcsoporthoz említ imádságában. Megvallja, hogy Isten kegyelmes és irgalmas, azaz olyan Isten, aki kész cselekedni azoknak érdekében, akiknek erre semmi érdemük nincs, követelésük nem lehet. De azt sem felejt el Dávid, hogy „...igazad van ha szólsz, és jogos az ítéleted”, azaz Isten igazságos, és igazságában a bűnöst elítélő Isten. Kegyelmet és irgalmát olcsóvá, értéktelenné tesszük, ha szentségét és igazságát szem elől veszítjük. Mert az, aki nem tud erről, azt gondolja, hogy Isten bennünket könnyen, olcsón, áldozat nélkül köteles helyreállítani, nekünk megbocsátani. Nem is megbocsátást vár az ilyen, sokkal inkább elnézést. Nézze el Isten lázadásom, az a dolga, hogy szeressen, jó legyen hozzám. Ez a módja Isten megcsúfolásának, az Ő Fia, Jézus Krisztus megtaposásának, a kereszten értünk hozott áldozata semmibevételének. *Arra tanít minket Dávid imája, hogy a*

bűnbánatban soha ne maradjunk felszínesek: nézzünk szembe igazi önmagunkkal és nézzünk szembe az élő Istennel.

III. A bűnbánó imádság által Isten helyreállít

A helyreállítás az Istennel megszakadt/megromlott kapcsolatra vonatkozik. Ezt kéri Dávid a 13.v-ben: „Ne vess el orcád elől, szent lelked ne vond meg tőlem.” Ezek a kifejezések Isten jelenlétére vonatkoznak. Dávid tudja, Isten jelenlétét, azaz az ő közelségét, a vele való bensőséges kapcsolatot veszítette el vétke miatt. Azért, mert a bűn beszennyezte! Uriás vére messziről látszik. A bemocskolódott ember pedig nem állhat a szent Isten elé. Figyeljük meg, milyen erős ez a kép ebben az imádságban. Töröld el, mosd le, tisztíts meg! – kéri Dávid újra és újra. Vegyük észre azt is, hogy Dávid Isten cselekvésében bíz. Nem azt mondja, hogy mostantól megpróbálok "jófiú" lenni, vagy hogy adj erőt hogy jó legyek. Nem. Ehelyett: Töröld el, mossál meg, tisztíts meg! *Teremts* bennem tiszta szívet! Ments meg szabadító Istenem! A helyreállítás Isten munkája. Soha ne gondold, hogy a bűnvalló imádság után neked kell magadat helyrehozni. Éppen ez az, ami lehetetlen. Támaszkodj Isten teremő-újjáteremő-megszentelő hatalmára.

Dávidban nem kétséges, hogy Isten ezt megteszi. Hiszen kegyelmes, irgalmas. Annyira bizonyos ebben, hogy a bűnbánó imádságban már elővételezi az örömet, amit Isten szabadításában nyer meg. Már készül arra, hogy Isten megnyitja a száját dicséretére, valamint a hűtlenek és vétkesek Istenhez térítésére. Szinte érezzük, ahogyan kezd felszabadulni, kezdi átélni Isten bocsánatát, kezdi újra tapasztalni jelenlétét. Mert a bűnbánó imádság nem végtelen körbenjárás, gyötrődés egy zsákutcában, hanem csodálatos lehetőség arra, hogy töredelmes és megtört szívvel Isten elé jöjjünk.

Ma Jézus Krisztus halálára emlékezünk az úrvacsorában. Arra hív, hogy dávidi töredelmes szívvel jöjjünk hozzá. Emlékezzünk, amit így mondott Dávid a 32. zsoltárban: „*Boldog, akinek hűtlensége megbocsátatott, vétke eltöröltetett. Boldog az az ember, akinek az Úr nem rója fel bűnét, és nincs lelkében álnokság.*” Ámen!